

Vlaams
Parlement

vergadering **C29 – LEE6**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 16 oktober 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het proefproject aangaande zelfbehartiging van jurisdictionele dossiers bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het zelf pleiten van rechtszaken door ambtenaren in de handhaving Ruimtelijke Ordening - 102 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over planschade - 156 (2013-2014)	5
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de vergunning van wegenwerken - 159 (2013-2014)	6

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het proefproject aangaande zelfbehartiging van jurisdictionele dossiers bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het zelf pleiten van rechtszaken door ambtenaren in de handhaving Ruimtelijke Ordening - 102 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, minister, collega's, ik verwijs naar 30 mei van vorig jaar, toen ik u ondervroeg over de advocatenkosten die door uw diensten worden betaald voor RO-dossiers (Ruimtelijke Ordening). Ik suggereerde toen om ambtenaren Ruimtelijke Ordening zelf juridische dossiers te laten bepleiten. Ze zijn immers als dossierbeheerders en experts in de ruimtelijke ordening zeer goed geplaatst om dergelijke dossiers zelf te behartigen.

En hoera, hoera, in uw antwoord gaf u onmiddellijk mee dat u mijn mening deelde en dat u een proefproject zou opstarten in Vlaams-Brabant waarbij de gewestelijke ambtenaren zelf de dossiers zouden behartigen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Ik heb u toen gefeliciteerd met dat project.

In het voorjaar heb ik u hier een schriftelijke vraag over gesteld. U antwoordde toen dat er voor een tweetal dossiers reeds zo was opgetreden. De afname van het aantal door het gewest ingeleide beroepen, die ik uiteraard positief vind, verklaart uiteraard dit lage aantal.

Minister, ik maak al direct een eerste bemerking. We kunnen ons de vraag stellen of het niet beter is om dat proefproject meteen om te zetten in 'beslist beleid'. Een te grote werklast kan alvast niet meer worden ingeroepen als argument.

Ik wil nog wat meer ingaan op het volgende. In dezelfde schriftelijke vraag ondervroeg ik u ook over de mogelijkheden om ook strafrechtelijke en burgerrechtelijke rechtszaken in het kader van de handhaving RO te laten voeren door eigen ambtenaren. Ik begrijp uiteraard dat bij burgerrechtelijke dossiers bij het Hof van Cassatie slechts een beperkt aantal advocaten mogen pleiten, maar voor de meeste zaken en rechtbanken geldt die beperking niet.

In uw antwoord op de schriftelijke vraag vond ik uw argument over kennis van procesrecht en dergelijke. Er is uiteraard een verschil tussen advocaten en voor sommige dossiers zullen heel ervaren advocaten nodig zijn, maar of voor alle dossiers echte toppleiters moeten worden aangetrokken, daar heb ik toch bedenkingen bij. Ik meen dat we onze ambtenaren op dit vlak zeker niet mogen onderschatten. Ik verwijs trouwens ook naar de hoge raad voor handhaving, die zijn procedures zelf voert.

Minister, ik heb volgende vragen voor u. Ik verwijs naar het kostenplaatje van 1 miljoen euro en ik veronderstel dat we de doelstelling delen om dat bedrag zo laag mogelijk te houden. Bent u bereid om wat de jurisdictionele beroepen betreft, uw proefproject nu al om te zetten in een beleidsmaatregel?

Ik heb nog twee vragen wat handhaving betreft. Mag ik uit uw schriftelijk antwoord afleiden dat u niet van plan bent om in dit onderdeel van uw beleidsveld ambtenaren zelf te laten pleiten?

Zou het sowieso geen goed idee zijn om hier ook een proefproject rond op te starten en na verloop van tijd te evalueren?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, mijnheer Ceyskens, ik ben er ook voorstander van om ambtenaren zo veel mogelijk dingen zelf te laten doen, maar u geeft zelf al aan dat het niet altijd kan. Er zijn zaken die te gespecialiseerd zijn en waar we dus mee naar buiten moeten. Ook voor andere beleidsdomeinen kunnen we ons af en toe de vraag

stellen of de ambtenaren het niet zelf kunnen doen. Ik denk aan Openbare Werken waar toch veel ingenieurs bouwkunde rondlopen, maar waar men toch voortdurend een beroep doet op externe studiediensten. Ik denk ook aan ICT waarvoor men ook heel vaak een beroep doet op externe bureaus terwijl er informatici aanwezig zijn. Zoals altijd en overal moet worden gezocht naar een evenwicht en moet worden bekeken wat we zelf kunnen doen met kennis van zaken en met de deskundigheid die we in huis hebben. We moeten ons afvragen waarvoor we naar buiten moeten.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, dames en heren, het is effectief zo dat we vandaag slechts een beperkt aantal personeelsleden hebben met het juiste profiel om alle procedures voor de rechtbanken zelf te voeren. U beseft waarschijnlijk ook dat het voeren van een juridische procedure specifieke competenties vereist. We hebben daar natuurlijk in de eerste plaats juristen voor nodig, maar bovendien bij voorkeur mensen die ervaring hebben met geschillendossiers of die deze ervaring kunnen opdoen, want daar ben ik het wel mee eens.

We hebben vandaag drie vte-juristen binnen het departement. Zij volgen alle geschillendossiers op. Daar bovenop nog gaan pleiten, zou een moeilijke zaak zijn. De personeelsleden die vandaag de vergunningsaanvragen en planningsdossiers beoordelen, zijn niet noodzakelijk geschoold om ook de juridische procedures te voeren. In die zin is het vandaag nog niet mogelijk om op dit ogenblik het proefproject uit te breiden naar de andere provincies en om te zetten in beslist beleid. Maar ik streef ook naar meer mogelijkheden om zelf te pleiten. We zullen bij de toekomstige aanwervingen rekening houden met de vereiste competenties om de verdere juridisering van de ruimtelijke ordening op te vangen. Dat is dus zeker mijn bedoeling.

Ik denk dat u uit het schriftelijk antwoord op uw vraag van 22 mei 2013 in de eerste plaats moet afleiden dat de handhavingdossiers zeer verscheiden zijn. Voor een groot deel van deze dossiers is er inderdaad geen advocaat nodig. De herstellvorderingen worden nagenoeg steeds door het Openbaar Ministerie ingesteld bij de strafrechter. Alleen als het Openbaar Ministerie uitdrukkelijk vraagt dat de inspectie zelf de gevorderde herstelmaatregel moet verdedigen, dan wordt er een advocaat aangesteld. Dit gebeurt in een tiental zaken per jaar, terwijl er driehonderd herstellvorderingen per jaar worden ingesteld. Slechts uitzonderlijk zal een herstelmaatregel voor de burgerlijke rechtbank worden gevorderd. Dat zijn er ongeveer dertig per jaar.

Het is vooral wanneer het agentschap Inspectie RWO moet optreden als verwerende partij, dat zij een advocaat instellen. Het gaat hier dan over procedures tegen stakingsbevelen, over dwangsommen of voor de beslagrechter. Dit zijn procedures die doorgaans zeer juridisch-technisch van aard zijn. Doch ook hier is er een tendens om meer zelf op te treden, en hier treed ik u bij.

Het is vandaag om praktische redenen nog niet mogelijk om al een omvangrijk proefproject op te starten. Zoals ik al zei, hebben onze beschikbare personeelsleden hun handen vol met het opvolgen en voeren van de verschillende gerechtelijke procedures. Ik ben het wel met u eens dat op termijn hier een uitgebreid proefproject moet worden opgestart, en zelfs meer, dat de juiste profielen moeten worden aangeworven om de verdere juridisering van het domein van de ruimtelijke ordening in goede banen te leiden. Het zo veel mogelijk zelf voeren van juridische procedures valt daaronder.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik dank u voor het antwoord. Wat betreft de jurisdictionele beroepen, waar men moet pleiten voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, denk ik niet dat er strikt genomen zelfs een jurist nodig is om te pleiten. Ik denk dat eens goed moet worden bekeken of de drie vte-juristen die op de dienst aanwezig zijn, er niet evenveel tijd in steken wanneer ze telkens langs die advocaat moeten gaan en mee het dossier opvolgen dan wanneer

ze zelf pleiten. Door het feit dat de beroepen zo beperkt zijn, moet dat volgens mij mogelijk zijn. Ik dring erop aan om dat verder te bekijken.

Wat betreft handhaving deel ik zeker en vast uw mening. Dat is een heel complex gegeven. Ik heb u alleszins niet horen zeggen dat u een proefproject uitsluit, maar ik hoor u ook geen datum of iets concreets vooropstellen. Ik zal hier alleszins te gepasten tijde nog eens op terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over planschade - 156 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, ik ben zelf meer dan eens geconfronteerd met mensen die erg verwonderd waren over de manier waarop we in het decreet de regeling hebben getroffen rond de procedure planschade. Ik woon in een gemeente waar het provinciebestuur uitvoeringsplannen heeft opgemaakt in het kader van de verblijfsrecreatieve zones die op bepaalde plaatsen worden omgezet naar bosgebied en waar de mensen met die problematiek worden geconfronteerd. Ik stel vast dat hierover in deze commissie al vragen zijn gesteld. Ik vond het interessant om vandaag aan u de vraag te stellen wat specifiek de stand van zaken is in het kader van het herbekijken van de procedure bij planschade.

Ik moet u niet uitleggen hoe de regeling in elkaar zit. U weet dat veel beter dan ikzelf. Ik heb wel vastgesteld dat u hier vorig jaar heel duidelijk de bereidheid hebt getoond om te bekijken of de procedure kon worden omgevormd naar een snellere procedure. Ik heb ook vastgesteld dat een coördinatieplatform aan de slag is gegaan om te bekijken op welke manier er betere oplossingen kunnen worden gecreëerd.

Minister, mijn vraag vandaag is: wat is de stand van zaken? Er is studiewerk verricht, er zijn voorstellen voor bijsturing gedaan. Wat gaat u daar precies mee doen? Wat zijn de voorstellen? Wat mogen wij van u op dat vlak verwachten? Binnen welk tijdspad denkt u een aantal zaken te kunnen bijsturen? Hebt u met uw collega's binnen de Vlaamse Regering die ook gevat zijn door deze problematiek, al overleg gepleegd? Ik wil mijn vraagstelling hiertoe beperken. Ik ben benieuwd naar het antwoord.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, de collega bepleit hier enkel een betere regeling voor de planschade. Ik denk dat we het hele plaatje moeten bekijken, ook de planbaten, waar ook een en ander over te zeggen is, alsook over kapitaalschade en eigenlijk over het hele instrumentarium dat voorhanden is. Minister, ik dacht dat u een evaluatie van die instrumenten in het vooruitzicht had gesteld. Misschien is het goed te vernemen hoever het daarmee staat.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik zal effectief wat breder gaan. Je moet kijken naar de verschillende compensatiesystemen die er bestaan. Uw vraag was oorspronkelijk ook wat breder gesteld. Ik zal ook in die richting een antwoord geven.

Je hebt heel wat compensatiesystemen voor de daling van waarde van onroerend goed. Als een onroerend goed als gevolg van een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) of een andere beleidsbeslissing minder waarde krijgt, dan bestaan er op dit moment niet minder dan twaalf compensatiemechanismen in de verschillende wetgevingen en beleidsdomeinen. Sommige daarvan worden nagenoeg automatisch toegekend, andere moeten volgens een specifieke

procedure worden aangevraagd. In bepaalde regelingen gaat het over een louter administratieve procedure, en in andere, zoals in de planschadedossiers, gaat het over een gerechtelijke procedure. We zien ook dat de berekening van de minwaarde in het ene systeem op een andere manier gebeurt dan in het andere. Er is dus wel wat verscheidenheid in de twaalf verschillende systemen die vandaag bestaan.

De filosofie is om te komen tot een coherent systeem van compensaties. Daar was vraag naar. De Vlaamse Regering heeft naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het decreet Landinrichting op 24 mei 2013 beslist tot harmonisering van alle compenserende vergoedingen, die ontstaan door de opmaak van een plan of verplichte inrichtings- en beheersmaatregelen. Hierbij werd de opdracht gegeven aan minister Schauvliege om – samen met de ministers van Landbouw, Mobiliteit en Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening – zo snel mogelijk een conceptnota op hoofdlijnen voor te leggen omtrent deze harmonisatie.

De Vlaamse Regering wil hierbij komen tot een meer transparant en billijk vergoedingensysteem met eenvoudige procedures. Nu is de berekeningswijze voor ingrepen met ogenschijnlijk eenzelfde impact onderling sterk verschillend. Bovendien is de onderlinge verhouding en de mogelijke doublure op vandaag niet duidelijk.

Momenteel werkt mijn kabinet samen met de kabinetten van minister-president Peeters en de ministers Schauvliege en Crevits aan de principiële krijtlijnen voor de vooropgestelde harmonisering. Vorige vrijdag, 11 oktober, werd een eerste tekstvoorstel besproken dat dit najaar nog moet leiden tot een conceptnota van minister Schauvliege in overleg met haar collega's over de concrete aanpak van deze harmonisatie. Uit deze oefening komt een voorstel naar voren om alle schaderegelingen op administratieve wijze af te handelen, ook planschade. Dit moet nu verder worden uitgewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Uit uw antwoord blijkt dat deze mensen toch gunstige vooruitzichten hebben. Ze storen zich op dit moment heel sterk aan het feit dat het een juridische procedure is. Ze vinden dat onbegrijpelijk. Ik vind ook dat we daar een andere richting moeten uitgaan.

U zegt zeer duidelijk dat u vooropstelt om te evolueren naar een administratieve procedure. U stelt dat werk wordt gemaakt van een conceptnota, toch met de bedoeling om de reglementering nog in deze legislatuur bij te sturen. Dat hoop ik. De tijd gaat snel. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Ja, dat is zeer belangrijk. Ik zou willen vragen om de kansen om de regeling te verbeteren aan te grijpen. Ik zou willen dat we dat voor het reces nog bijsturen. We zullen afwachten hoe het concreet vorm krijgt. Het is belangrijk dat we een vereenvoudiging doorvoeren naast een harmonisatie en de keuze voor een administratieve procedure.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de vergunning van wegenwerken - 159 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, voldoende slagkracht bieden aan de lokale overheden is, naast vereenvoudigen en versnellen, een van de doelstellingen van deze Vlaamse Regering. De lokale besturen vertellen me echter dat ze niet goed weten wie de vergunnende overheid is voor hun wegenwerken en wanneer een vergunning noodzakelijk is.

In bepaalde gevallen kunnen gemeenten trouwens een vergunning aan zichzelf geven. In het begin kwam dat heel vreemd over, nu raakt men daar al aan gewend. Naargelang de regio hanteren de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaren een andere interpretatie van de regelgeving en het uitreiken van een vergunning.

U hebt reeds gezorgd dat er een hele reeks werken op openbaar domein vrijgesteld zijn van vergunning. Toch blijven er nog heel wat waar vergunningen vereist zijn. Een goed inzicht in te volgen procedures en de eraan gekoppelde tijdsduur kan meer slagkracht geven aan de lokale overheden.

Ik merk terloops op dat er voor de aanvragen van algemeen belang van de lokale overheden meer aandacht zou mogen zijn op de webstek van uw departement zodat ze sneller hun weg vinden. Die webstek is waarschijnlijk in de eerste plaats gericht op de brede bevolking, op particulieren. Misschien moet een specifiek hoofdstuk voor overheden beter worden uitgewerkt.

Minister, kunt u voor de lokale overheden een overzicht geven van de nodige vergunningen en wie die verleent bij de aanleg en heraanleg van wegen? Ze zouden dat zelf moeten vinden in de regelgeving, maar dat is dus niet altijd het geval. De lokale ambtenaren staan daar misschien net iets te ver van. Kunt u dat overzicht op de website plaatsen?

Beoogt u vereenvoudiging in deze procedure?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Uw vraag is vrij technisch van aard. Voor wegenwerken geldt de algemene vergunningsplicht in het licht van de regelgeving Ruimtelijke Ordening. In het kader van administratieve vereenvoudiging heeft de Vlaamse Regering op 16 juli 2010 een besluit goedgekeurd tot bepaling van werken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is. In deze lijst zijn ook heel wat werken op het openbaar domein opgenomen. Ik verwijs in eerste instantie dan ook graag naar dit Vrijstellingenbesluit, hoofdstuk 10. Dat vindt u terug op de website van mijn departement. Er is bijvoorbeeld een vrijstelling voor de aanleg of wijziging van verhardingen kleiner dan 150 vierkante meter, de aanleg van verhoogde kruispunten of verkeersdrempels.

Indien het gaat om meer ingrijpende werkzaamheden, is op vandaag een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning vereist. Die worden in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 gedefinieerd als ‘handelingen van algemeen belang’. In het geval van wegenwerken die door een openbaar bestuur worden uitgevoerd, worden dergelijke aanvragen behandeld binnen de ‘bijzondere procedure’. Het kan hier gaan om werken in opdracht van de gemeente of het Agentschap Wegen en Verkeer, maar evengoed door een intercommunale voor bijvoorbeeld bedrijventerreinen. De vergunning wordt in deze gevallen verleend door de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar.

Dit besluit van 5 mei 2000 in verband met handelingen van algemeen belang heeft ook in bepaalde gevallen een vereenvoudiging doorgevoerd, waarbij aanvragen voor bepaalde wegenwerken toch door het gemeentebestuur mogen worden vergund. U zei het zelf al. Dat besluit staat op de website, daar kan men deze bepalingen terugvinden. Ik geef twee voorbeelden: het aanleggen of uitbreiden van gemeentelijke fiets-, ruit- en wandelpaden, en het wijzigen en verbreden van gemeentelijke verkeerswegen met maximaal twee rijstroken. Deze vergunning kan de gemeente zelf afleveren, op voorwaarde uiteraard dat de werken gebeuren op het grondgebied van die ene gemeente. Als de werken gebeuren op het grondgebied van meerdere gemeenten, wordt de vergunning verleend door het Vlaamse Gewest.

We werken aan de omschakeling van bouw- en milieuvergunningen naar één enkele omgevingsvergunning. Die ligt bij de Raad van State voor advies. Ik denk dus dat we nu het best geen wijzigingen aanbrengen. Anders hebben we twee wijzigingen kort na elkaar.

Ten slotte vroeg u naar de extra informatie op de website, specifiek gericht aan de lokale overheden in functie van werken van algemeen belang. Ik ben daartoe bereid, maar ik heb de indruk dat de gemeenten voldoende vertrouwd zijn met de besluiten van 2000 en 2010. Als er toch vragen zijn, kunnen zij steeds terecht bij mijn administratie voor verdere verduidelijking. Ik ga er natuurlijk wel van uit dat de studiebureaus en de technische diensten, die het initiatief nemen voor de effectieve realisatie van de wegenwerken, voldoende en tijdig overleg plegen met de stedenbouwkundige overheid die de vergunning moet verlenen. Ik vernam onlangs nog dat men vergeten was om de gemeente te contacteren, dan is er natuurlijk geen gesprek vooraf en loopt het al eens fout.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■